

NEOPÍSATEĽNÝ

100 ZAMYSLENÍ O BOHU A VEDE

LOUIE GIGLIO

ILUSTROVALA NICOLA ANDERSONOVÁ

DARČEK PRE:

.....

OD:

.....

DÁTUM:

.....

NEOPÍSEATEĽNÝ

100 ZAMYSLENÍ O BOHU A VEDE

LOUIE GIGLIO

A TAMA FORTNEROVÁ

**ILUSTROVALA
NICOLA ANDERSONOVÁ**

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

OBSAH

Úvod	6	25. Usilovný ako... včielka?	56
1. Prázdny list	8	26. Zažiar	58
2. Zvuky ticha	10	27. Zem sa mi hýbe pod nohami!	60
3. Dinosaurusy a draky. Fíha!	12	28. Večné poklady	62
4. Čo to tak páchne?!	14	29. Sila Slnka	64
5. Aká hlboká je hĺбочina?	16	30. Fíha efekt	66
6. Takto to drží pohromade!	18	31. Keď hviezdy zomierajú	68
7. Rýchlejšie ako svetlo	20	32. Krása vo vnútri	70
8. Boží nástroj	22	33. Hijo, koník, hijo!	72
9. Rozhýb si kosti!	24	34. Vesmírny džús	74
10. Príbeh hviezd	26	35. Zázrak? Áno, to si ty!	76
11. Jajkanie o jakoch	28	36. Oči to vyhrali	78
12. Spočítajme hviezdy	30	37. Ktorou cestou ísť?	80
13. Dokonca aj kamene	32	38. Obrovský Boh	82
14. Mláďatka	34	39. Pozor, jed!	84
15. Ohnivá guľa	36	40. Vlasy, vlásky, vlasiská	86
16. Rozvetvené vetvy	38	41. Pastier a jeho ovce	88
17. Uši ušaté	40	42. Plejády v dlani	90
18. Siláci	42	43. Krásny a nerozbitný	92
19. Milosť väčšia ako vesmír	44	44. Skús a presvedč sa	94
20. Výstup na vrchol	46	45. Tresk-plesk	96
21. Nieкто ťa sleduje	48	46. Len dýchaj	98
22. Prežiarime svet	50	47. Nohami pevne na zemi	100
23. Odpočín si v tieni	52	48. Na Saturne si nepostojíš	102
24. Celé stvorenie spieva	54	49. Kto je tam?	104
		50. To sa nedá spočítať	106

51. Atómy, elektróny, kvarky a také veci	108	74. Kto je lovec a kto korisť?	154
52. Nielen taká hocijaká snehová vločka	110	75. Platí to všade	156
53. Choď a svieť!	112	76. Na vlnách.	158
54. Dokonale naplánovaná a stvorená	114	77. Bledomodrá bodka	160
55. Zrodila sa hviezda	116	78. Zahryzni sa do toho	162
56. Ako jedna rodina	118	79. Magnetická príťažlivosť	164
57. Škvrk, škvrk	120	80. Tvrdé srdce?	166
58. Plánovač	122	81. Hromy–blesky	168
59. Nepravdepodobné priateľstvo	124	82. Ako sa to povie?	170
60. Velké deti plačú	126	83. Iba na Zemi	172
61. Twister, ale nanuk to nie je	128	84. Kvitni tam, kde si zasadený.	174
62. V tieni	130	85. V spleti sietí	176
63. Pozri, každú chvíľu to vybuchne!	132	86. Pripoj sa k zdroju	178
64. To je mega!	134	87. Počkaj si na to.	180
65. Dinosaurie odtlačky	136	88. Napni svaly.	182
66. Sme v tom spolu	138	89. Čo vidí Boh	184
67. To je skutočný poklad!	140	90. Mysel', ktorou vidíš	186
68. Zaostrené na kožu	142	91. Prší, prší, len sa leje	188
69. Ako skala	144	92. Chceš sa hrať?	190
70. To je neuveriteľné!	146	93. Čo máš na srdci?	192
71. Tá správna veľkosť	148	94. Kam vietor, tam plášť	194
72. Sila mozgu	150	95. Čo vedci nevedia	196
73. V hmle	152	96. Malé nezmary	198
		97. Čistý vzduch	200
		98. Voda, voda, vodička	202
		99. Chutné ovocie	204
		100. Veľká premena	206

ÚVOD

Kedy si naposledy použil slovo úžasné? Možno to bolo vtedy, keď si hovoril o svojom obľúbenom športovcovi, obľúbenej maškrte alebo obľúbených topánkach. Myslím, že hokejové hviezdy, zmrzlina a pohodlné tenisky sú úžasné, ale v tejto knihe ti chcem povedať o tej *najúžasnejšej* bytosti na svete: o veľkom Bohu, ktorý stvoril celý úžasný vesmír a všetko, čo v ňom je.

Božie slovo – Biblia – tvrdí, že nebesia dňom i nocou rozprávajú o Božej sláve a tvorivosti. Hviezdy sa nevyjadrujú slovami ako my, ale to, aké sú veľké a ako jasne žiaria, hovorí o tom, že Boh, ktorý ich stvoril, je ohromne veľký a mocný. Preto je dôležité a zároveň zaujímavé skúmať všetko, čo Boh stvoril. Čím viac sa dozvedáme o tom, čo vytvoril, tým viac sa dozvedáme o ňom samom.

Občas si Boha predstavujem ako vedca v bielom plášti, ktorý sa nevie dočkať, kedy nám bude môcť porozprávať o všetkých tých skvelých veciach, ktoré stvoril vo svojom neopísateľne úchvatnom laboratóriu – vo vesmíre. Vieš čo? Boh vedu nielen miluje; on je najväčším vedcom na svete!

V tejto knihe budeme spoznávať neopísateľne fascinujúci svet, ktorý Boh stvoril a drží vo svojich rukách. Poprosil som niekoľkých svojich kamarátov, aby nám s tým pomohli. Zoznámte sa s Eryn, Razom, Norah, Joshuom, Clarkom a Adelynn. Tieto decká chcú podobne ako ty spoznať všetko, čo Boh stvoril.

Každý deň si spolu prečítame o inej časti Božieho stvorenia od vesmíru cez zem a zvieratá až po ľudí. Prezrieme si skutočné fotografie a ilustrácie, dozvieme sa zaujímavé vedecké fakty a budeme sa modliť k nášmu Stvoriteľovi.

Ak sa chceš zamerať na konkrétnu oblasť, pokojne v knihe zalistuj. Budeme sa venovať týmto štyrom hlavným témam:

- **Vesmíru:** strany 8, 10, 20, 26, 30, 36, 44, 48, 52, 54, 58, 68, 74, 90, 96, 102, 116, 122, 130, 134, 140, 148, 156, 160, 172, 196
- **Zemi:** strany 14, 16, 32, 38, 46, 50, 60, 62, 64, 70, 82, 92, 100, 106, 110, 128, 132, 136, 144, 152, 158, 164, 166, 168, 174, 178, 188, 194, 200, 202
- **Zvieratám:** strany 12, 22, 28, 42, 56, 66, 72, 80, 84, 88, 94, 104, 112, 114, 118, 124, 154, 162, 176, 180, 186, 190, 198, 206
- **Ľuďom:** strany 18, 24, 34, 40, 76, 78, 86, 98, 108, 120, 126, 138, 142, 146, 150, 170, 182, 184, 192, 204

Verím, že budeš skutočne žasnúť, keď zistíš, že Boh, ktorý stvoril Betelgeuse, jednu z najväčších hviezd, aké poznáme, stvoril aj TEBA – určil ti počet vlasov na hlave aj farbu pokožky na prstoch nôh. Tento neopísateľný Stvoriteľ ťa pozná a miluje viac než ktokolvek na celej planéte.

Prajem ti príjemnú zábavu!

Louie Giglio

PRÁZDNY LIST

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem však bola pustá a prázdna, tma bola nad priepastou a Duch Boží sa vznášal nad vodami. Tu povedal Boh: „Bud' svetlo!“ a bolo svetlo.

—GENEZIS I. 1 – 3

Každý obrázok a príbeh sa začínajú prázdny listom. Nič na ňom nie je, takže závisí od teba, čo s ním urobíš. Presne to sa stalo, keď sa Boh pustil do tvorenia Zeme, vesmíru a všetkého v ňom: začal prázdny listom. Nuž v skutočnosti tam žiadny prázdny list nebol – iba tma a prázdnota... a, samozrejme, Boh. Potom začal tvoriť a stvoril presne to, čo chcel.

Planétam určil ich miesto, po oblohe porozsýpal hviezdy a vesmír zaplnil točiacimi sa galaxiami.

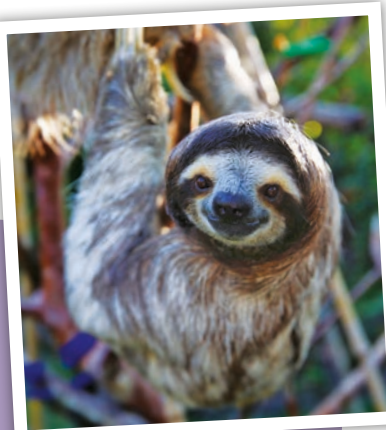
Celý vesmír aj naša Zem svedčia o tom, že tvorivosť Boha je neopísateľne úžasná! Kto iný by vymyslel škvrnitú žirafu s dlhým krkom? Kto iný by do papule leva vložil rev a do bruška mačiatka jemné pradenie? Kto iný by vymyslel pakobyľky, leňochov, riasovníky – morské ryby podobné drakom, vtákokopysky a pestrofarebné ústonôžky? (Vážne ich musíš vidieť! Sú to neuveriteľné zvieratká!)

Boh je nekonečne tvorivý, čo znamená, že jeho tvorivosť nemá konca. A Boh svoju tvorivosť dokazuje aj na tebe. Aj ty si bol na začiatku prázdny listom v jeho knihe a on začal tvoj príbeh písať ešte skôr, ako si sa narodil. Bude to nádherný príbeh! Neveríš? Tak si prečítaj niektoré z úžasných príbehov, ktoré už napísal pre „bežných“ ľudí, ako si ty: Dávid porazil Goliáša, Daniel si zdriemol spolu s levmi a Ester zachránila svoj ľud. Boh aj tebe vytvoril úžasný príbeh – počkaj a uvidíš!

Pane, celý svet svedčí o tvojej tvorivosti! Verím, že aj pre mňa tvoríš úžasný príbeh.

ÚŽASNI

Leňochy sú také pomalé, že prejdú iba dva metre za minútu. Dokonca aj ich žalúdok je pomalý: na to, aby strávili konáriky, listy, ovocie, chrobáky, jašteričky a vtáky, ktoré leňochy jedia, potrebujú až šesťnásť dní. Takmer celý život trávia zavesené dolu hlavou v korunách stromov, odkiaľ schádzajú iba raz za týždeň, aby sa vykakali. *Fuj!*

2

ZVUKY TICHÁ

**Ved'ku tebe, Pane, sa modlím, za rána počúvaš
môj hlas, za rána prichádzam k tebe a čakám.**

—ŽALM 5. 4

Vedel si, že vo vesmíre by si mohol kričať z plných pľúc a človek vedľa teba by vôbec nič nepočul? A na vine by nebola jeho prilba. Zvuk má podobu zvukových vln a tie potrebujú prostredie, v ktorom by sa mohli šíriť – napríklad zemskú atmosféru. Keďže vo vesmíre atmosféra nie je,

zvukové vlny sa nemajú ako šíriť. Astronauti sa preto musia rozprávať prostredníctvom iného typu vln – rádiových vln, ktoré na svoje šírenie atmosféru nepotrebujú.

Boh však nepotrebuje ani zvukové, ani rádiové vlny na to, aby nás počul; naše hlasy sa k nemu nesú prostredníctvom modlitby. Ak je teda Boh, ktorý stvoril celý vesmír, pripravený počúvať nás, prečo sa viac nemodlíme?

Sčasti je to tým, že sa necháme ľahko rozptýliť a sme zaneprázdnení. O náš čas súperí škola, šport, rodina, priatelia a milión iných vecí. Okrem toho ešte esemeskujeme, hráme počítačové hry a sledujeme telku. Pozeráním sa na nejakú obrazovku – či už televízor, počítač, alebo mobil – trávime v priemere osem hodín denne, čo je takmer šesťdesiat hodín týždenne!

Uprostred všetkých týchto zábavných, zaujímavých a príťažlivých činností nás Boh pozýva, aby sme „utíchlí“ (Ž 46, 10) a modlili sa. Modliť sa znamená chváliť Boha za to, aký je, ďakovať mu za to, čo nám dáva, a prosiť ho o to, čo potrebujeme.

Skús to. Nájdi si miesto, kde môžeš byť s Bohom osamote: napríklad v domčeku na hranie, v kúte svojej detskej izby alebo dokonca vo vani. Utíš sa, rozprávaj sa s Bohom a počúvaj, čo ti odpovie. A zapamätaj si, že Boh sa nám obyčajne prihovára jemným šeptom – preto ho počúvaj veľmi pozorne.

Bože, ďakujem ti za to, že chceš so mnou tráviť čas. Ďakujem, že ma vždy počúvaš a odpovedáš na moje modlitby.

ŽASNI

Modlitba je taká dôležitá, že aj Ježiš – Boží Syn – si na ňu nachádzal čas. Prečítaj si, ako sa Ježiš modlil: Lukáš 5, 16; Lukáš 6, 12 a Matúš 14, 23.

DINOSAURY A DRAKY. FÍHA!

**Napokon upevňujte sa v Pánovi a v sile
jeho moci. Oblečte si Božiu výzbroj.**

—EFEZANOM 6. 10 – II

Vedel si, že v Biblii sa píše o drakoch a dinosauroch? Prečítaj si tento úryvok z Knihy Jób:

„Vytiahneš Leviatana udicou? (...) Polož naňho dľaň... viac to neurobíš! Jeho chrbát je ako rady štítov... Z papule mu vychádzajú pochodne, prskajú ohnivé iskry... Ak ho aj meč zasiahne, bezvýsledne, podobne kopija, šíp aj oštep. Železo považuje za slamu... Nepozná strach“ (Jób 40, 25. 32; 41, 7. 11. 18 – 19. 25; ekum. prekl.).

Niektorí tvrdia, že leviatan je obyčajný krokodíl. Podobného krokodíla som však ešte nevidel! K tomuto opisu sa mi skôr hodí slovo *drak*. V Knihe Jób nachádzame aj tieto slová:

„Pozri na behemóta... Pozri, v jeho bedrách je sila, v brušných svaloch má svoju moc. Svoj chvost vzpriamuje ako céder, šlachy na jeho stehnách sú pospletané. Jeho kosti sú ako trubice z bronzu, jeho hnáty sú ako železné tyče“ (Jób 40, 15 – 18; ekum. prekl.).

Niektorí sa nazdávajú, že behemót je slon. Ale videl si slona, ktorý má chvost dlhý ako strom?

Boh stvoril úžasne silné bytosti, ale to najsilnejšie, čo stvoril, vyrobil pre teba. Je to Božia výzbroj, ktorá je dokonca silnejšia ako „rady štítov“

na leviatanovom chrbte (Jób 41, 7). Každý jej diel chráni prostredníctvom Božej moci a pravdy niektorú časť tvojej bytosti – vrátane srdca a mysle. Ochráni ťa pred diablom a jeho klamstvami. (Viac o tejto výzbroji sa dočítaš v Liste Efezanom 6, 10 – 18). Každý deň si teda obleč svoju výzbroj tak ako rytier, ktorý sa chystá do boja. Ako? Tak, že sa budeš modliť a čítať pravdu Božieho slova!

Bože, ďakujem ti za tvoju výzbroj. Nauč ma, ako si ju mám každý deň obliekať a nosiť.

ŽASNI

Kyselina v tvojom žalúdku je taká silná, že dokáže rozleptať aj kov. Sliznicu tvojho žalúdku pred ňou chráni pancier v podobe hlienu, ktorý kyselinu udrží tam, kde patrí – teda v žalúdku –, takže rozloží iba to, čo treba!

ČO TO TAK PÁCHNE?!

Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo sa podobáte obieleným hrobom, ktoré zvonka vyzerajú pekne, ale vnútri sú plné mŕtvolných kostí a všelijakej nečistoty!

—MATÚŠ 23, 27

Ten kvet ale príšerne páchne! Väčšina kvetov vonia príjemne; keď by si však mal privoňať k tejto oblude – volá sa titan arum –, zaručene by si utiekol.

ŽASNI

Prečo? Možno postačí, ak ti prezradím, že ju prezývajú aj „mŕtvolná kvetina“, pretože páchne ako hnijúca zdochlina. *Fuj!*

Táto mŕtvolná kvetina rastie v Indonézii a patrí medzi najväčšie a najzriedkavejšie rastliny na svete. Jej stonka môže narásť až do dĺžky 4,5 metra a kvet do šírky jedného metra! Napriek úctyhodnej veľkosti je tento kvet známy najmä svojím odporným hnilobným zápachom. *Brr!* Dokonca aj vyzerá, akoby hnil. Ale to, čo sa nám zdá odporné, je pre hmyz neodolateľne vábivé. Rastlina hmyz potrebuje kvôli opeleniu, aby sa mohla rozmnožovať a vytvárať ďalšie veľké smradlavé kvety.

Rastlina navonok vyzerá vcelku pekne, ale páchne ako rozkladajúce sa mäso. Dalo by sa o nej povedať, že je pokrytcom v rastlinnej ríši. Pýtaš sa, čo znamená *pokrytec*? Týmto slovom označujeme niekoho, kto predstiera, že je dobrý, ale iba vtedy, keď sa naňho iní pozerajú. Keď ho nikto nevidí, robí zlé veci. Dalo by sa povedať, že má dve tváre: to, čo nosí v srdci, a to, ako sa tvári navonok, sú dve rozdielne veci. Poznáš niekoho takého? Ježiš povedal, že takto nemáme žiť. Naše slová a činy by vždy mali byť dobré a láskavé bez ohľadu na to, či nás niekto vidí alebo nie. Taký život okolo seba šíri príjemnú vôňu.

Mucholapka obyčajná patrí medzi najjedovatejšie rastliny na svete – teda v prípade, že by si bol mucha. V podstate funguje ako pasca. Keď do nej vlezie nejaký hmyz a „pošteklí“ jemné chlípky na listoch, listy sa zaklapnú a mušku uväznia. Rastlina ju potom pomaličky strávi.

Drahý Bože, nechcem, aby môj život zapáchal a nechcem mať dve tváre. Naplň mi srdce svojou láskou a pomôž mi konať správne, aj keď sa nikto nepozereá.

AKÁ HLBOKÁ JE HLBOČINA?

Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko;
ty vieš, či sedím a či stojím.

Už zďaleka vnímaš moje myšlienky.

—ŽALM 139, 1 – 2

Oceány sú nádherné, úžasné a tajuplné miesta – aspoň pre nás ľudí.

Boh vie o nich, samozrejme, všetko! Hoci oceány pokrývajú viac ako 70 percent zemského povrchu, doteraz sme preskúmali asi iba 5 percent z nich. Sčasti za to môže ich hĺbka, ktorá v priemere dosahuje až 3,6 kilometra!

Oceány sú na niektorých miestach také hlboké, že ich vedci nedokázali preskúmať. Ale to, čo sa im preskúmať podarilo, viedlo k úžasným objavom. Vedci napríklad objavili rybu s názvom mesačník svietivý, ktorá môže vážiť až 2,3 tony. Tesákozubec rohatý zase vďaka svojim ostrým zubom vyzerá ako príšera z hororového filmu.

A ryba s latinským názvom Psychrolutes marcidus vyzerá ako... nuž... ako veľká hruda ružového slizu. Vedci veria, že pod morskou hladinou žijú milióny druhov rýb, ktoré ešte len čakajú na svoje objavenie. A hoci nepoznáme všetky záhady ukryté v hĺbke oceánov, môžeme si byť istí, že Boh áno.

Boh tiež pozná všetky tajomstvá ukryté v najhlbších zákutiach tvojej mysle. Pozná všetky tvoje myšlienky ešte skôr, ako ti napadnú – tie dobré aj tie menej dobré. A chápe, že občas sa ti do mysle vkradnú zlé myšlienky, ktoré vôbec nechceš. Nevzdávaj sa a nebuď nimi znechutený, no zároveň sa nimi ani nezaoberaj. Naopak, „spútaj ich“, aby boli „poslušné Kristovi“ (2 Kor 10, 5). Možno to nebude ľahké, preto pros Boha o pomoc. S ním to zvládneš!

Najhlbšie miesto oceánu (o ktorom vieme) sa nachádza v Mariánskej priekope v Tichom oceáne. Nazýva sa Challengerská priehlbina a má hĺbku asi 10 900 metrov. Keby si do tej priehlbiny hodil Mount Everest, najvyšší vrch na zemi, boli by nad ním ešte dva kilometre vody!

Pane, ty vieš o mne všetko; dokonca poznáš všetky moje myšlienky. Pomôž mi spútať každú zlú myšlienku, ktorá sa mi vkradne do mysle, a vnukni mi svoje myšlienky.

TAKTO TO DRŽÍ POHROMADE!

On [Ježiš] je pred všetkým a všetko v ňom spočíva.

— LIST KOLOSANOM I. 17

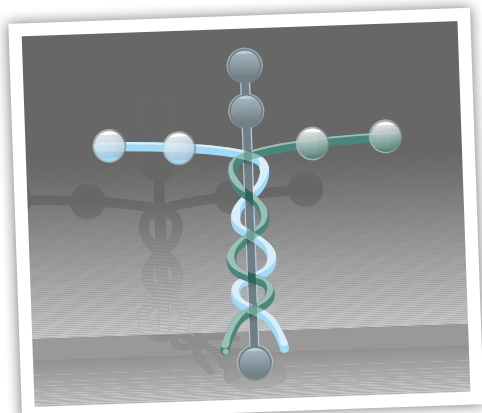
Už si niekedy pozoroval stavbárov pri práci? Nikdy nekladú tehly len tak jednu na druhú, ale spájajú ich maltou. Tá je akýmsi lepidlom, ktoré drží tehly pohromade.

Aj tvoje telo sa skladá z malinkých tehličiek, ktoré sa nazývajú bunky, a je ich asi 37,2 bilióna. A aj tvoje bunky, podobne ako dom, potrebujú lepidlo, ktoré ich udrží pohromade. Lepidlo buniek sa nazýva *laminín*.

Laminín drží tvoje telo pohromade. A najúžasnejšie na ňom je to, ako vyzerá. Keby si si ho chcel pozrieť (potreboval by si na to elektrónový mikroskop), zistil by si, že vyzerá ako... *kríž*.

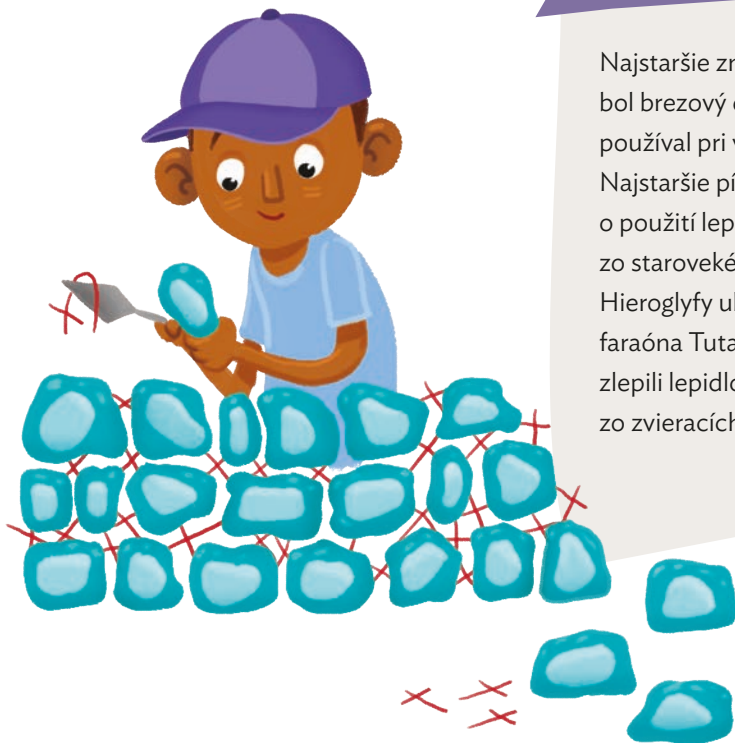
Prečo je to dôležité? Pretože aj toto nám pripomína, že sme Božím stvorením. Pozri, Boh zanechal na celom stvorení svoje odtlačky. Biblia

hovorí, že Boha síce nevidíme, no vidíme, čo stvoril, a podľa toho vieme, že skutočne existuje (Rim 1, 20). Ježiš bol s Bohom Otcom pri stvorení sveta a „v ňom bolo stvorené všetko na nebi a na zemi, viditeľné i neviditeľné... a všetko v ňom spočíva“ (Kolosanom 1, 16 – 17).

Laminín

ŽASNI

Najstaršie známe lepidlo bol brezový decht, ktorý sa používal pri výrobe oštepov. Najstaršie písomné záznamy o použití lepidla pochádzajú zo starovekého Egypta. Hieroglyfy ukazujú, že rakvu faraóna Tutanchamóna zlepili lepidlom vyrobeným zo zvieracích kostí a koží.

Laminín ukazuje to, čo nám Ježiš hovorí vo svojom slove – že on je lepidlom, ktoré drží pohromade naše telá aj duše. Preto keď sa ti bude zdať, že máš najhorší deň v živote, predstav si laminín a spomeň si na to, že Ježiš drží pohromade celý tvoj život.

Pane, daj, aby som si vo chvíľach, keď si začnem robiť starosti, spomenul na to, že ty si Pán všetkého a že všetko – aj mňa – držíš vo svojich rukách.